AZ EURÓPAI PARLAMENT (EU) 2020/1884 ÁLLÁSFOGLALÁSA

(2020. május 14.)

az Európai Unió 2018. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozat szerves részét képező megjegyzésekkel, VIII. szakasz — Európai ombudsman

AZ EURÓPAI PARLAMENT,

— tekintettel az Európai Unió 2018. évi pénzügyi évre szóló általános költségvetésének végrehajtására vonatkozó mentesítésről szóló határozatára, VIII. szakasz – Európai ombudsman,

— tekintettel eljárási szabályzata 100. cikkére és V. mellékletére,

— tekintettel a Költségvetési Ellenőrző Bizottság jelentésére (A9-0028/2020),

A. mivel a mentesítésért felelős hatóság a mentesítési eljárás keretében hangsúlyozni kívánja, hogy különösen fontos az uniós intézmények demokratikus legitimitásának további erősítése az átláthatóság és az elszámoltathatóság javítása, a teljesítményalapú költségvetés-tervezés koncepciójának végrehajtása és az emberi erőforrások megfelelő irányítása révén;

1. elégedetten veszi tudomásul, hogy a Számvevőszék az európai ombudsmannak (a továbbiakban: az „ombudsman") a 2018-as pénzügyi évre vonatkozó éves beszámolójáról készített jelentésében nem tárt fel lényeges hiányosságokat az emberi erőforrásokhoz és a beszerzésekhez kapcsolódóan ellenőrzött területeken;

2. tudomásul veszi a Számvevőszék megállapítását, amely szerint a 2018. december 31-i fordulónappal záruló pénzügyi évet illetően az ombudsman igazgatási kiadásokkal kapcsolatos kifizetései összességükben lényegi hibától mentesek voltak, és az igazgatási kiadásokkal kapcsolatos megvizsgált felügyeleti és kontrollrendszerek eredményesen működtek;

3. általános megjegyzésként sajnálja, hogy a Számvevőszék éves jelentése „Igazgatás" című 10. fejezetének hatóköre és következtetései meglehetősen korlátozottak, még akkor is, ha a többéves pénzügyi keret „Igazgatás" című 5. fejezete alacsony kockázatúnak minősül;

4. megjegyzi, hogy a Számvevőszék 45 tranzakcióból álló mintát választott ki az összes uniós intézmény és szerv többéves pénzügyi keretének 5. fejezetéből („Igazgatás"); megjegyzi, hogy a mintát úgy alakították ki, hogy az reprezentatív legyen az 5. fejezet alatti kiadások körére nézve, amely az uniós költségvetés 6,3%-át teszi ki; megjegyzi, hogy a Számvevőszék munkája szerint az igazgatási kiadások alacsony kockázatúak; úgy véli azonban, hogy az „egyéb intézményekkel" kapcsolatban kiválasztott tranzakciók száma nem elegendő, és kéri a Számvevőszéket, hogy legalább 10%-kal növelje a megvizsgálandó tranzakciók számát;

5. üdvözli, hogy az ombudsman a bevált gyakorlatot tiszteletben tartva az éves tevékenységi jelentés benyújtási határidejét a számviteli évet követő év március 31-ére tűzi ki; üdvözli ezért, hogy az ombudsman március 28-ig elfogadta éves tevékenységi jelentését, amely több időt biztosít a mentesítésért felelős hatóság számára a jelentés részletes megvizsgálására és a mentesítési eljárás jobb lefolytatására;

6. hangsúlyozza, hogy az ombudsman költségvetése kizárólag igazgatási jellegű, és összege 2018-ban 10 837 545 EUR-t (2017-ben 10 905 441 EUR-t) tett ki, ami 67 896 EUR (0,62%) csökkenést jelent; üdvözli az ombudsman általános hatékony, eredményes és elővigyázatos pénzgazdálkodását a 2018. évi költségvetési időszakban; megállapítja, hogy az összes előirányzat 95,33%-át lekötötték (2017-ben ez az arány 93,91% volt) és 91,33%-át (míg 2017-ben 86,20%-át) kifizették;

7. megállapítja, hogy a 2018-ról 2019-re átvitt előirányzatokhoz kapcsolódóan javulás történt, ez a 2017-ről 2018-re átvitt 841 340,68 EUR-hoz (a 2017. évi költségvetés 7,71%-a) képest 433 865,17 EUR-t (a 2018. évi költségvetés 4%-a) tett ki;

8. megállapítja ugyanakkor, hogy több költségvetési tétel előirányzatait nem használták fel, például a külső ülések (B3-030. költségvetési tétel) esetében a fel nem használt előirányzatok összege 45 000 EUR-ból 13 514,61 EUR, a kiadványok (B3-210. költségvetési tétel) esetében pedig 161 100 EUR-ból 47 530,48 EUR stb.; emlékeztet arra, hogy intézkedésekre van szükség a költségvetés túlbecslésének minimalizálása érdekében;

9. tudomásul veszi, hogy az ombudsman korlátozott erőforrásokkal rendelkezik az egyre növekvő munkateher kezelésére; támogatja az ombudsman arra irányuló kérését, hogy a létszámtervet az állandó személyzet által ellátandó állandó jellegű feladatok azonosítása révén hangolják össze a tényleges szükségletekkel és munkateherrel; tudomásul veszi, hogy 2018-ban a létszámterv 82 álláshelyet tartalmazott (a 2013-as 77 álláshelyhez képest); kéri az ombudsmant, hogy számoljon be a kizárólag a feladatok átszervezéséből és újraelosztásából eredő lehetséges hatékonyságnövekedésről;

10. bátorítja az ombudsmani hivatal más uniós intézményekkel való együttműködését a költségek csökkentése érdekében; a fordítást illetően megjegyzi, hogy az ombudsman nem rendelkezik belső fordítókkal, ezért a Parlamentre és az Európai Unió Szerveinek Fordítóközpontjára támaszkodik; megjegyzi azonban, hogy a fordítási költségek 2018-ban növekedtek, mivel az ombudsman 343 771 EUR összeget költött fordításra (szemben a 2017. évi 262 631 EUR összeggel);

11. üdvözli a nemek közötti példaértékű egyensúlyt a vezetői pozíciókban, amelyek közül 4-et nő, 4-et pedig férfi tölt be; megjegyzi azonban, hogy a személyzet 65%-a nő, míg csak 35%-a férfi; ösztönzi a nemek közötti egyenlőség erősítését az ombudsmani hivatalban;

12. megjegyzi a vezetői pozíciók földrajzi egyensúlyával kapcsolatban, hogy az ombudsman vezető munkatársai 2018 során hat különböző állam állampolgárai voltak (német, görög, ír, olasz, lengyel és svéd), míg 2013-ban 8 állam állampolgárai közül kerültek ki (osztrák, német, dán, görög, ír, lengyel, portugál és brit); figyelembe veszi, hogy a vezetők összlétszáma 2013 és 2018 között tizenegyről nyolcra csökkent; felhívja az ombudsmant, hogy folytassa a földrajzi egyensúly elérésére irányuló erőfeszítéseit, figyelembe véve azonban az ombudsmani hivatal kis méretét és alaptevékenységének sajátosságait;

13. üdvözli a nemek közötti egyenlőségi politikával kapcsolatos ombudsmani erőfeszítéseket, de sajnálatát fejezi ki a nemenkénti átlagos képzési napok számának egyenlőtlensége miatt, amely a férfiak esetében 6,8 nap, a nők esetében pedig 5,9 nap;

14. tudomásul veszi a 2017. évi humánerőforrás-politikai keret folyamatban lévő végrehajtását, amelynek része az ideiglenes alkalmazottak felvételére vonatkozó új szabályok elfogadása, a részmunkaidős foglalkoztatásról és az órák jóváírásáról szóló határozat, továbbá egy megkülönböztetésmentességgel és az egyenlő bánásmóddal kapcsolatos politika; tudomásul veszi a munkaerő-felvételi eljárások és intézkedések javítására irányuló, például a személyzet tanulmányi látogatásaira és személyzeti csereprogramokra irányuló további kezdeményezéseket;

15. ösztönzi az ombudsmant, hogy folytassa egy olyan hosszú távú emberierőforrás-politikai keret kidolgozását, amely a munka és magánélet közötti egyensúlyára, az egész életen át tartó pályaorientációra és karrierfejlesztésre, a nemek közötti egyensúlyra, a megkülönböztetésmentességre, a távmunkára, a földrajzi egyensúlyra, valamint a fogyatékossággal élők felvételére és integrációjára összpontosít;

16. érdeklődéssel állapítja meg, hogy az ombudsman belső tevékenységeivel kapcsolatban felkérte az Európai Fogyatékosügyi Fórumot, hogy csatornáin keresztül terjessze az ombudsman gyakornoki felhívását, hogy ösztönözze a fogyatékossággal élő személyeket a jelentkezésre; tudomásul veszi a pályázati formanyomtatvány felülvizsgálatát annak érdekében, hogy az tartalmazzon egy kérdést a kiválasztási eljárások során szükséges ésszerű alkalmazkodásról;

17. üdvözli, hogy az ombudsman belsőkontroll-standardjainak keretében intézkedésekre került sor a zaklatás megelőzéséről szóló határozat végrehajtása érdekében, így többek között etikai tisztviselőket jelöltek ki (egyet Brüsszelben és egyet Strasbourgban), és kinevezték az egyeztetőbizottság tagjait; tudomásul veszi, hogy 2018 szeptemberében a személyzet minden tagja részt vett az etikus magatartásról (és ezen belül többek között a zaklatás megelőzéséről) szóló kötelező képzésen, és 2018 novemberében külön képzést tartottak az osztályvezetők számára;

18. üdvözli az ombudsman személyzetére vonatkozó, 2017-ben elfogadott etikai és magatartási útmutató végrehajtását, amelynek értelmében a személyzet új tagjainak érdekeltségi nyilatkozatot kell kitölteniük, és amely a hivataltól távozó személyzet számára tájékoztatást nyújt kötelezettségeikről;

19. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a 2017. évi mentesítési állásfoglalás ombudsman általi nyomon követése során az említett pontok többsége tekintetében további részletek közlése nélkül csak tudomásul vették a Parlament megjegyzéseit; hangsúlyozza, hogy a nyomon követési jelentés alapvető fontosságú a Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága számára, és felhívja az ombudsmant, hogy következő nyomon követési jelentésébe foglalja bele a felvetett pontokkal kapcsolatban a szükséges válaszokat és magyarázatokat;

20. megállapítja, hogy az ombudsman általános megfelelésre vonatkozó, ambiciózus 90%-os fő teljesítménymutatójának 2018-ban nem sikerült megfelelni; megjegyzi, hogy az elért megfelelési arány 81% (míg 2017-ben 85%), a közérdekű vizsgálatok esetében pedig 85% (2017-ben pedig 79%) volt; elismeri, hogy ez utóbbi arány fontos, mivel a megfelelés hatása valószínűleg a szélesebb közönség javát szolgálja;

21. támogatja az ombudsman azon szándékát, hogy még szorosabban együttműködjön a Parlamenttel annak biztosítása érdekében, hogy értesítse a mulasztásokról (különös tekintettel a hivatali visszásságok vizsgálatok során megállapított eseteire vagy az intézmények által az ombudsman ajánlásaira adott negatív válaszokra); úgy véli, hogy ezek az információk, összefoglalt és rendszerezett formában rendkívül értékesek lennének a Parlament Költségvetési Ellenőrző Bizottsága számára; megjegyzi azonban, hogy az ombudsman megerősítette, hogy az intézmények általában konstruktív együttműködést folytatnak az ombudsmannal;

22. hangsúlyozza, hogy az eredmények a 7. fő teljesítménymutató (hatékonyság: a panaszok és vizsgálatok kezelésére szolgáló összetett mutató) mindhárom összetevője tekintetében mind elérik vagy meghaladják a célértéket; megjegyzi, hogy a hat, illetve tizennyolc hónapon belül lezárt vizsgálatok aránya 57%, illetve 88% volt (célszámok: 50% és 80%), és hogy a harmadik összetevő, az elfogadhatóságról egy hónapon belül meghozott határozatok esetében pedig az arány jelentősen, a 2016-os 69%-ról 2017-ben 86%-ra nőtt, 2018-ban pedig elérte a 90%-os célértéket;

23. megjegyzi, hogy a panaszok összes kategóriájának kezelésére fordított átlagos idő 2018-ban 79 napra nőtt (a 2017. évi 64 naphoz képest), míg a vizsgálatok kezelésére fordított átlagos idő 2018-ban 255 napra csökkent (a 2017. évi 266 naphoz és a 2013. évi 369 naphoz képest); megjegyzi azonban, hogy a panaszok alapján indult lezárt vizsgálatok száma 53%-kal nőtt (ami megmagyarázza a panaszok összes kategóriájának kezelésére fordított átlagos idő növekedését);

24. megjegyzi, hogy az ombudsman hatáskörébe tartozó benyújtott panaszok száma a 2017-es 5,5%-os növekedést követően 2018-ban továbbra is jelentősen (+17%-kal) nőtt (880 a 2017. évi 751-hez képest); megjegyzi, hogy a panaszok alapján indított vizsgálatok száma 482 volt, szemben a 2017. évi 433 vizsgálattal (+11%), a panaszok alapján indult lezárt vizsgálatok száma pedig 534 volt, szemben a 2017. évi 348 vizsgálattal (+53%); megjegyzi, hogy az indított és lezárt vizsgálatok számának növekedése részben azt tükrözi, hogy számos olyan esetet, amely korábban „nem volt ok a vizsgálathoz” minősítést kapott volna, jelenleg olyan vizsgálatokként zártak le, amelyekben „nem állapítottak meg hivatali visszásságot”;

25. tudomásul veszi az ombudsman által 2018-ban lezárt vizsgálatok eredményeit, így például a következőket: a) 254 ügyben nem tártak fel hivatali visszásságot (46,6%), b) 221 ügyben megoldás született, az ügyet az érintett intézmény rendezte – a javaslatot elfogadták (40,6%), c) 56 ügyben nem volt indokolt további vizsgálat (10,3%), d) 29 ügyben tártak fel hivatali visszásságot (5,3%) és e) 10 ügy egyéb kategóriába tartozott (1,8%); elismeri, hogy az ombudsman alapvető küldetése annak biztosítása, hogy az uniós igazgatás a közérdeket szolgálja, és hogy segítséget nyújtson mindazoknak, akik az uniós intézményekkel kapcsolatban problémákkal találkoznak;

26. megállapítja, hogy 2013 óta az ombudsman honlapján részletes információkat tesz közzé a kiküldetéseire, többek között azok költségeire, céljára és időtartamára vonatkozóan; megállapítja, hogy a kiküldetések költsége 2018-ban 27 206,79 EUR-t tett ki (a 2017. évi 30 592 EUR-hoz képest); megismétli, hogy az átláthatóság érdekében az éves tevékenységi jelentésbe bele kell foglalni az éves kiküldetések helyzetével kapcsolatos jegyzéket;

27. elismeri a gondos ügyintézésért járó díj kezdeményezést, amely hasznos a jól végzett munka hivatalos elismeréshez, előmozdítja a bevált gyakorlatok intézmények közötti megosztását és ihletként szolgál más jövőbeli projektekhez; üdvözli az Ombudsmanok Európai Hálózatával, más tagállami szervekkel, valamint a nemzetközi hálózatokkal és szervezetekkel a legmagasabb színvonal meghatározása és előmozdítása érdekében folytatott együttműködést;

28. üdvözli az ombudsman által a kiberbiztonság és az adatvédelem javítása érdekében tett intézkedéseket, például az információs és kommunikációs technológiák biztonságára vonatkozó képzéseket, az adatvédelmi incidensek kezelésére vonatkozó eljárások kialakítását, a projektek beépített adatvédelemének biztosítása érdekében az adatvédelmi tisztviselővel és az európai adatvédelmi biztossal időben folytatott konzultációt; kéri az ombudsmant, hogy továbbra is számoljon be az előrehaladásról szóló cselekvési pontok végrehajtásáról, többek között az adatvédelmi hatásvizsgálatok sablonjának létrehozásáról és az adatkezelési műveletekről vezetett központi nyilvántartásról;

29. elismeri, hogy a szabad és nyílt forráskódú szoftverek hozzáadott értéket jelenthetnek az ombudsman számára; különösen hangsúlyozza szerepüket az átláthatóság növelésében és a beszállítótól való függés elkerülésében; elismeri, hogy ezenkívül hozzájárulhatnak a biztonság javításához is, mivel lehetővé teszik a hiányosságok azonosítását és orvoslását; határozottan javasolja, hogy az intézmény számára fejlesztett szoftvereket szabad és nyílt forráskódú szoftverlicenszek alapján tegyék nyilvánosan hozzáférhetővé;

30. fontosnak tartja felhívni az uniós polgárok figyelmét arra, hogy hivatali visszásság esetén az ombudsmanhoz fordulhatnak; tudomásul veszi az ombudsmani hivatal arra irányuló folyamatos erőfeszítéseit, hogy láthatóságát olyan eszközökkel növelje, mint például a 2018-ban elindított új weboldal, amely az esetleges panaszok kezelésére szolgáló átalakított felületet és egy felhasználóbarát keresési funkciót tartalmaz; tudomásul veszi az új videót, amely olyan témákat emel ki, mint az információhoz való hozzáférés, az uniós finanszírozással kapcsolatos problémák és a lobbizás átláthatósága; megjegyzi, hogy az olyan platformokon, mint az ombudsman Twitter-fiókja 17%-kal, a LinkedIn-fiókon 13%-kal, az Instagramon pedig jelentősen, 61%-kal nőtt a követők száma; tovább ösztönzi a szabad, nyílt forráskódú, saját tárhelyen működtetett közösségi hálózati platformok használatát, amelyek különös tekintettel vannak a felhasználók adatainak védelmére;

31. ösztönzi az ombudsmant, hogy tegyen előrelépést a szolgáltatásai digitalizálására irányuló koherens politika kidolgozása tekintetében;

32. üdvözli a közösségi médiára vonatkozó iránymutatásoknak a többi uniós intézménnyel együttműködésben történő kidolgozását, valamint a bevált gyakorlatok cseréjét azon kihívások kezelése érdekében, amelyekkel az uniós intézmények a közösségi média növekvő használata és az annak való kitettség tekintetében szembesülnek;

33. ösztönzi az ombudsman hivatalát, hogy folytassa környezeti lábnyoma csökkentésére irányuló erőfeszítéseit, mint például a digitalizáció előmozdítását a papírhasználat csökkentése érdekében, a személyzet kiküldetéseinek korlátozását a videokonferenciás eszközök használatának előmozdítása révén, valamint a kollektív közlekedés előmozdítását; a 2019. évi mentesítés során további tájékoztatást kér e tevékenységek végrehajtásáról;

34. hangsúlyozza, hogy a Parlament többször is kérte az ombudsman alapokmányának felülvizsgálatát, tekintettel az új realitásokra és kihívásokra; megjegyzi, hogy a legutóbbi felülvizsgálatra 2008-ban került sor, és hogy az ombudsman feladatainak ellátására vonatkozó szabályokról és általános feltételekről (az európai ombudsman alapokmánya) szóló parlamenti rendelettervezetre irányuló állásfoglalást végül 2019 februárjában megszavazták; megjegyzi, hogy a rendelet végrehajtási rendelkezéseinek elfogadása az ombudsman feladata; kéri az ombudsman hivatalát, hogy ezekről a kérdésekről következő éves tevékenységi jelentésében számoljon be;

35. üdvözli, hogy az ombudsman vizsgálatot folytatott a „forgóajtó-jelenség” kezelésére vonatkozóan, és megvizsgálta, hogy 15 uniós intézmény és szerv (köztük a Parlament, a Tanács és a Számvevőszék) hogyan tesz közzé információkat, amikor vezető tisztviselőik külső foglalkoztatással járó tevékenység folytatásához kérnek jóváhagyást (ideértve annak vizsgálatát is, hogy milyen gyakran teszik közzé ezeket az információkat, valamint az információk körét és tartalmát); megjegyzi, hogy az ombudsman úgy találta, hogy magas szintű a tájékozottság a szigorú végrehajtási szabályok fontosságával ezen a területen, azonban néhány jobbító javaslatot is tett; üdvözli az ombudsman azon szándékát, hogy 2020-ban nyomon követő vizsgálatot végezzen;

36. gratulál az ombudsmannak a dokumentumokhoz való hozzáféréssel kapcsolatos panaszok kezelésére irányuló új, gyorsított belső eljáráshoz; megállapítja, hogy az új rendszerben a panaszokkal kapcsolatos döntéseket háromszor gyorsabban hozzák meg, mint a rendes eljárás keretében; kéri az ombudsmant, hogy ossza meg a többi uniós intézménnyel és szervvel az új eljárás eredményességéről szóló értékelése eredményét;

37. üdvözli az ombudsman és az Európai Csalás Elleni Hivatal között a mindkét szervezethez benyújtott ügyek tekintetében folytatott együttműködést; tudomásul veszi a közvetlen kapcsolatfelvételt annak érdekében, hogy elkerülhető legyen a vizsgálatok megkettőzése, aminek első eredményei 2018-ban jelentkeztek;

38. kiemeli az elmúlt években az olyan területeken végzett összes munkát, mint a teljesítményalapú költségvetés-tervezés, az etikai keret és az ahhoz kapcsolódó valamennyi szabály és eljárás, a fokozott kommunikációs tevékenységek és az átláthatóság javítását célzó intézkedések növekvő száma; üdvözli az intézményközi szolgáltatási és együttműködési megállapodások jelentős számát; hangsúlyozza az uniós intézmények és szervek közötti együttműködés és tapasztalatcsere fontosságát; javasolja, hogy a bevált gyakorlatok megosztása és közös megoldások kidolgozása érdekében elemezzék a különböző területeken folytatott hivatalos hálózatépítési tevékenységek lehetőségét.